

**CONSECINȚE SECURITARE ALE RECUNOAȘTERII
INDEPENDENȚEI TRANSNISTRIEI ÎN CONTEXTUL
„CRIZEI ENERGETICE” DE LA ÎNCEPUTUL ANULUI 2025⁶**

**SECURITY CONSEQUENCES OF THE RECOGNITION OF
TRANSNISTRIA’S INDEPENDENCE IN THE CONTEXT
OF THE „ENERGY CRISIS” FROM THE BEGINNING OF 2025**

Serghei SPRINCEAN

doctor habilitat în politologie, conferențiar universitar

ORCID ID: 0000-0002-7411-9958

Email: sprinceans@yahoo.com

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 342.3:[338.24:620.9]"2025" DOI: <https://doi.org/10.59295/ssdoed2025.06>

Abstract: *The regional security situation at the Ukrainian - Moldovan border depends mainly on evolution of the frozen conflict in Transnistria. Several attempts to unfreeze the conflict were noted during the war in Ukraine since February 2022. The scope of such attempts was to enlarge the space of the global military or hybrid conflict of Russian Federation with western civilization, including with the countries which are on the way to adhere to European Union as Ukraine and Moldova. The article is directed mainly to bring to light the current processes of ensuring security of the human person and rule of law in Moldova in the context of hybrid war unleashed by Russian Federation. In the article is analyzing the security consequences at national and regional scale, of eventual international recognition of the separatist regime in Transnistria in the context of escalation of the geopolitical pressure of Russia on Eastern European States such as Moldova. The appropriate assessment of the benefits, costs and vulnerabilities of some social-political decisions in Moldova in counteraction to the security risks are also analyzed in the article.*

Keywords: *energetic crisis, human security, security challenges, security threats, Transnistria.*

⁶ Studiu elaborat în cadrul subprogramului de cercetare „Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană: abordări juridice, politologice și sociologice”, (SENREMO), cifru 01.05.01

Rezumat: *Situația securității regionale la hotarul dintre Ucraina și Moldova depinde, în principal, de evoluția conflictului înghețat din Transnistria. Mai multe încercări de dezghețare a conflictului au fost remarcate în timpul războiului din Ucraina din februarie 2022. Scopul unor astfel de încercări a fost de a lărgi spațiul conflictului militar global sau hibrid al Federației Ruse cu civilizația occidentală, inclusiv cu țările care sunt pe cale de a adera la Uniunea Europeană precum Ucraina și Moldova. Articolul este îndreptat în principal să scoată la lumină procesele actuale de asigurare a securității persoanei umane și a statului de drept în Moldova în contextul războiului hibrid declanșat de Federația Rusă. În articol sunt analizate consecințele securității la scară națională și regională, ale unei eventuale recunoașteri internaționale a regimului separatist din Transnistria în contextul escaladării presiunii geopolitice a Rusiei asupra statelor est-europene precum Moldova. În articol este analizată și evaluarea adecvată a beneficiilor, costurilor și vulnerabilităților unor decizii social-politice din Moldova în contracararea riscurilor de securitate.*

Cuvinte-cheie: *criză energetică, securitate umană, provocări de securitate, amenințări la securitate, Transnistria.*

Provocările de securitate în regiunea sud-est europeană au tendința să se intensifice în contextul lipsei de soluții privind sistarea focului și încherea unui armistițiu de pace în războiul declanșat de Federația Rusă în Ucraina la 24 februarie 2022. Pe cale diplomatică, dar și prin alte diverse pârghii de care dispune, regimul criminal al lui V. Putin încearcă să destabilizeze mai multe regiuni ale lumii cu scopul sustragerii atenției opiniei publice internaționale de la atrocitățile pe care le face în Ucraina, distrugând orașe întregi, omorând proprii soldați fără milă și regret, condamnând la moarte ostașii ucraineni și populația civilă din zona foarte extinsă de conflict [1, p. 83]. Acum spre sfârșitul celui de al treilea an de război numărul estimat foarte aproximativ al jefelor doar în rândul armatelor beligerante se ridică la cifre incredibile de fiecare parte a liniei de confruntare [2]. Dar acest număr al persoanelor care și-au pierdut viața sau au fost iremediabil rănite, poate fi cel puțin dublat din contul jefelor probabile din rândurile populației civile [3, p. 150]. Războiul din Ucraina generează și un flux enorm de refugiați din zonele afectate, dar și din restul teritoriului ucrainean, grav afectat de bombardamente permanente, degradarea nivelului de trai și de lipsa celor mai elementare condiții de viață: căldură, electricitate, apă curentă [4, p. 27].

Tactica adoptată de regimul lui V. Putin în acest război constă în extinderea ariei de confruntări, inclusiv prin atragerea aliaților săi direcți cum

este Coreea de Nord și Iranul, dar și a unor regimuri și forțe politice rebele din diverse regiuni ale lumii, mai ales din Orientul apropiat pentru a sustrage opinia publică internațională de la războiul din Ucraina și pentru modificarea agendei internaționale, prin trecerea în umbră sau pe planul al doilea a evenimentelor din Ucraina, o abordare specifică comportamentului internațional al Federației Ruse în ultimele decenii [5, p. 13].

Astfel, planurile regimului criminal de la Kremlin se extind și către Republica Moldova, prin exploatarea vulnerabilităților sale de securitate cum este problema transnistreană, chestiunea găgăuză sau problema asigurării cu gaze naturale și energie electrică în plin sezon rece [6, p. 465].

În contextul crizei energetice actuale din Republica Moldova (RM) de la finele anului 2025 generată în mare parte de Federația Rusă, apar în spațiul public din RM și cel internațional tot mai des îndemnuri la a „recunoaște” independența Transnistriei, inclusiv și mai ales aceste îndemnuri sunt promovate de către adepții unirii Republicii Moldova cu România, argumentând precum că acel teritoriu niciodată „nu ne-a aparținut”, adică nu a ținut de arealul firesc în care au locuit tradițional români, argument care e tot atât de fals pe cât și de speculativ, și deci este considerat un teritoriu care poate fi abandonat fără remușcări de conștiință [7, p. 66].

Tot mai des, adepții unioniști de factură idealistă de la Chișinău și București (întro măsură mai mică, e drept) a recunoașterii Transnistriei de către Republica Moldova arată tendința de a argumenta opțiunea aceasta prin azeziunea românilor de pe ambele maluri ale Prutului, la valorile democratice, la idealurile progresiste europene și prin respectul pentru jertfele umane aduse de ruși în războiul din 1992 contra Republicii Moldova pentru a păstra controlul asupra teritoriului transnistrean, ceea ce constituie o tactică specifică rușilor mai mereu în existența de sute de ani a acestui popor prin a minimiza valoarea vieții umane pentru a atinge obiective strategico-militare [8, p. 83].

În acest sens, consider că respectul pentru democrație, pentru valorile sociopolitice ale libertății, echității și respectului pentru drepturile omului în niciun caz nu înseamnă și cedarea în fața unor șantajori și criminali, a unor invadatori cu pretenții de înrobire a altor popoare și de acaparare, anexare și alipire de teritorii ale unor state suverane, recunoscute de întreaga comunitate internațională [9, p. 44]. Pentru o exemplificare mai clară, consider că nu este nicio diferență conceptuală și calitativă, calificată din perspectivă legală, dintre proiectele Federației Ruse cum este RMN cu regimul ilegal de la Tiraspol și separatismul din

Donbass, declanșat după revoluția demintății de la Kyiv (Euromaidan) pornită în noiembrie 2013 [10, p. 55]

Pe de o parte, în sprijinul deciziei Republicii Moldova și altor state din regiune de recunoaștere a independenței Transnistriei nu pot fi aduse argumente credibile, decât doar dorința naivă și de-a dreptul iresponsabilă de a păstra „pacea”, fie și cu acceptarea status quo-ul situației actuale în care Transnistria este controlată de facto de un regim de ocupație instalat la Tiraspol și menținut până azi de Federația Rusă, și nu doar prin livrările gratuite de gaz către populație, pe care regimul ilegal de la Tiraspol îl vindea în exterior sub formă de energie electrică produsă din gazul de la ПАО «Газпром» la Centrala termoelectrică de la Cucurgen, astfel acumulând resurse pentru supraviețuirea sa, dar și prin multe ale modalității, inclusiv investind în întreprinderile economice din Transnistria, producția cărora, ca ale unor agenți economici din RM, era exportată mai cu seamă în UE, în proporție de peste 80%, cu acceptul europenilor și a autorităților de drept din RM [11].

Atitudinea aceasta naivă și idealistă se bazează pe convingerea totalmente deplasată că de securea unui ucigaș, metaforic vorbind, te poți proteja și cu iubirea eternă pentru umanitate, pentru ființa umană, creată de Dumnezeu, așteptându-ți cuminte deznodământul [12, p. 92]. Cred că este foarte important pentru guvernanții actuali și de mâine din RM și România să evite gândirea stereotipică, prin includerea întregii populații, împreună cu criminalii actuali de la conducerea Transnistriei, dar și a criminalilor din spatele acestora, într-o singură categorie, făcând mereu referință la experiența ultimilor decenii de negocieri în care soluționarea problemei transnistrene nu s-a urnit din loc, deoarece ceea ce a fost acum 30 de ani nu mai e și realitatea de azi, în contextul schimbărilor geopolitice din ultimii trei ani [13, p. 105].

Pe de altă parte, contra deciziei Republicii Moldova de a recunoaște independența Transnistriei consider că pot fi evidențiate mai multe argumente mult mai relevante și mai plauzibile [14, p. 373].

Primul dintre aceste argumente este de ordin umanitar, implicând și responsabilitatea constituțională a Guvernului RM pentru cetățenii săi, în baza articolului 10: „...Republica Moldova este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi”, dar și în baza articolului 24: „(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică. (2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.”. Or, regimul ilegal de la Tiraspol recurge și la detenții ilegale, și la aplicarea torturii față de cetățenii RM, inclusiv

în baza legislației totalitare a Federației Ruse, care este adoptată spre executare de regimul de ocupație pe teritoriul Transnistriei [15, p. 232]. În acest context, recunoașterea independenței Transnistriei ar însemna acceptarea atrocităților aplicate oamenilor, marea majoritate dintre care sunt cetățeni ai RM, de către ocupanți, conaționali cu autorii crimelor din 2022 de la Bucha și Irpeni. Aici merită să fie menționat și faptul că, potrivit ultimilor recensăminte mai mult sau mai puțin credibile ale populației din regiunea transnistreană din perioada sovietică, mai bine de o treime din populație constituiau etnicii moldoveni, locuitori majoritari ai satelor din preajma celor câteva orașe-centre industriale [16, p. 43]. Dar, există premise plauzibile pentru a estima că ponderea moldovenilor etnici în populația Transnistriei acum e considerabil mai mare, pe motivul că exodul populației din regiune a afectat mai ales populația urbană, odată cu deindustrializarea și izolarea economică și sociopolitică a regiunii [17, p. 11]. O simplă călătorie în regiune poate confirma ușor că limba română, deși e restricționată, fiind interzisă practic în mod autoritar și abuziv, dar e înțeleasă, dacă nu și vorbită curent în regiunea transnistreană, mai cu seamă în spațiul rural [18, p. 128].

Un al doilea argument poate fi calificat drept unul ce ține de dreptul internațional. Tehnic sau teoretic vorbind, ceea ce are loc în Transnistria după 1990 nu poate fi încadrat la categoria - separatism, ci este un caz de ocupație militară a teritoriului unui stat suveran de alt către al stat, finalizată cu instalarea unui regim de ocupație, impus și susținut militar, politic, diplomatic și economic, de către statul ocupant - Federația Rusă, ceea ce e, din perspectiva calificării juridice și morale, mult mai grav decât crima separatismului care, potrivit mai multor concepții, dar și calificării în unele acte normative, este considerat pe drept cuvânt o formă a terorismului. Prin urmare, recunoașterea de către autoritățile de drept a independenței unui teritoriu ocupat este pur și simplu inadmisibilă moral, din perspectiva demnității naționale, dar și contrar normelor dreptului internațional contemporan [19, p. 22].

Al treilea argument este de ordin geostrategic. Nu ne-am ales noi, românii, vecinii. Deci, suntem impuși de circumstanțe să gestionăm situația legată de problemele pe care ni le-au făcut, ne fac și vor continua să ni le facă vecinii noștri din Est, mai cu seamă Federația Rusă, inclusiv problema transnistreană [20, p. 55]. Îndrăzneala de a ne lua soarta în propriile mâini în aceste condiții este o necesitate, nu e un moft, e o condiție obligatorie pentru a supraviețui, învingând în competiția în care am fost atrași fără voie [21, p. 482]. Cu alte cuvinte, societatea româ-

nească este impusă de situație să fie îndrăzneată în abordarea problemei transnistrene pentru a supraviețui, inclusiv fizic, prin evitarea măcelului de populație și infrastructură după model ucrainean [22, p. 31]. Este bine cunoscut faptul că drapelul actual al RMN, de la începutul conflictului până azi, este identic cu cel al RSSM, ceea ce indică, o dată în plus, asupra faptului că acest proiect geopolitic e doar o piesă de suport, un element secundar în jocul global al Rusiei contra Occidentului [23, p. 192]. Transnistria nu a avut și nici nu are o identitate politică, de stat. Acest proiect al Federației Ruse care e Transnistria actuală, dar și cel sovietic prin proiectul ei - RASSM din 1924, niciodată nu s-a dorit a fi mai mult decât o pârghie de control a Kremlinului față de statele din regiune, de control în primul rând a României [24, p. 99]. Cu adevărat, nimeni, nici populația, nici autoritățile ilegale actuale de la Tiraspol nu au declarat și nici nu își doresc independența în forma sa absolută și nici nu au luptat pentru ea în războiul moldo-rus din 1992 [25, p. 117]. În acel război contra independenței Republicii Moldova, implicit a României, au luptat la Nistru, de partea forțelor revanșarde imperiale nostalgicii imperialiști ruși de pretutindeni, din toate colțurile Rusiei, de genul naziștilor ca Igor Strelkov-Ghirkin [26] sau Alexandr Nevzorov [27], cu scopul de a păstra influența imperiului rus și de a menține populația de pe aceste teritorii anexate în supușenie și obediență totală față de metropolă și rușii etnici. Același scop îl au și autoritățile ilegale de la Tiraspol și azi, și vor continua să-l aibă și mâine, până la eliminarea lor completă, indiferent dacă Transnistria va fi recunoscută ca independentă de Republica Moldova sau nu.

Potrivit unei declarații recente din preajma Anului Nou 2025 a președintelui Republicii Moldova, regimul criminal de ocupație de la Tiraspol refuză ajutorul umanitar al Guvernului RM [28]. Consider că e o inițiativă a dnei Maia Sandu pe cât de naivă, pe atât și de periculoasă de a colabora și, astfel, de a legitima, de a recunoaște controlul acestor bandiți asupra unei părți de drept al teritoriului RM, exercitat de structuri nu doar ilegale, separatiste, ci și reprezentante a Federației Rusie și voinetei sale de ocupație militară a teritoriilor străine, structuri promotoare a intereselor unui stat - paria acum în relațiile internaționale care este azi Rusia lui V. Putin.

Consider că, în cazul de față, nu Transnistria cu oamenii ei alienați de regimul de ocupație refuză ajutoarele, ci marionetele politice plasate în fruntea regimului de ocupație, la indicația Rusiei. Într-un mod cât se poate de urgent, acum se impune ca linia de demarcație dintre teritoriul controlat și cel necontrolat de către autoritățile de drept din RM trebuie

întărită și păzită, în situația în care acel regim de ocupație este nedemocratic, inuman și inamic al puterii constituționale și al cetățenilor Republicii Moldova. Soluționarea problemei transnistrene și, implicit a crizei energetice, care e doar o fațetă, o consecință a acestei probleme, constă în demilitarizarea regiunii și decaptivizarea oamenilor simpli [29, p. 37].

Indubitabil e faptul că e nevoie de un complex de măsuri în regiune în acest sens, întâi de toate pentru deîndoctrinarea populației din Transnistria, printre care voi menționa necesitatea promovării informaționale în rândurile populației de pe ambele maluri ale Nistrului și Prutului a atractivității racordării Transnistriei la spațiul sociopolitic, economic, cultural și civilizațional comun. Consider că fără sancționarea faptașilor concreți care au constituit baza regimului de ocupație, la fel nu va fi posibilă o restabilire a unei păci durabile în regiune [30, p. 88]. Sunt iminente misiunile umanitare pentru populația Transnistriei, mai ales pentru cei mai afectați, dar nu cu permisiunea Federației Ruse, ci poate chiar împotriva acesteia, care urmărește doar interesul de destabilizare și agravare a situației, etalându-și astfel esența sa teroristă și antiumană. Astfel, se impune și restabilirea controlului economic și politic de către puterea constituțională asupra instituțiilor publice de pe teritoriul transnistrean, asupra întreprinderilor de stat, proprietății publice și asigurarea aplicării legislației RM, civile și penale, în regiune, prin restabilirea drepturilor titularilor de drept, inclusiv asupra proprietății private și prin menținerea ordinii publice etc.

În comparație cu decizia necalculată de a recunoaște independența Transnistriei, cred că nu poate fi o mai bună decizie politico-militară pentru cetățenii Republicii Moldova decât restabilirea funcționării legislației pe teritoriul ocupat militar, cu atât mai mult că aportul Rusiei la menținerea unei imagini pozitive în regiune este tot mai redus, inclusiv prin anularea potențialului ei economic, suprasolicitat acum în războiul din Ucraina [31, p. 204]. Deci, este evident că în urma sistării livrărilor de gaze, vor urma sitarea foarte curândă, a pensiilor și indemnizațiilor din Federația Rusă către Transnistria ale cărui scop era pur propagandistic, pentru a loializa populația prin corupere, față de un regim criminal, cel al lui V. Putin.

Aflarea pe teritoriul regiunii transnistrene a forțelor militare ale Federației Ruse este o dovadă incontestabilă și o consecință a ocupației acestui teritoriu de către acest stat totalitar și transformarea fără scrupule și în mod cinic a populației în ostateci ai ocupanților.

Printre multiplele căi de eliberare de sub ocupație a teritoriului transnistrean voi considera și fortificarea armatei naționale a Republicii Mol-

dova, aderarea Republicii Moldova la alianțe militare, în primul rând la NATO, după eliminarea restricțiilor din textul actual al Conștiinței de genul statutului de neutralitate a Republicii Moldova, descurajarea hibridă (inclusiv prin utilizarea prezenței militare în zonele controlate, la linia de demarcație, prin operațiuni subversive) a forțelor militare ruse de ocupație și a autorităților de ocupație [32, p. 159].

Cu alte cuvinte, îndemnurile la recunoașterea Transnistriei, inclusiv în contextul crizei energetice de la începutul anului 2025, o consider a fi la limita legală, căci admit legiferarea raptului teritorial militar în favoarea unui stat - paria pe arena internațională care e acum Rusia. Consider că e deja timpul să începem să gândim matur. Deja și conjunctura actuală regională determină populația și autoritățile, dar mai ales elitele, să gândească în termenii realismului politic, potrivit căruia forța militară, capacitățile de apărare și potențialul logistic-militar și tehnologiile noi contraofensive sunt elemente-cheie în sistemul de asigurare a securității statului [33, p. 79].

Voi concluziona cu ideea că o eventuală „recunoaștere” a suveranității și independenței Transnistriei sau a UTAG (caz care merită analizat separat), care vor deveni imediat după recunoaștere, teritorii ale Federației Ruse, nu are cum să aducă românilor (indiferent dacă și când aceștia vor locui într-un singur stat sau în două, ca acum), pace și prosperare, ci va fi doar un următor pas în continuarea ofensivei Rusiei către vest, doar că într-un ritm mai alert, și într-un mod mai consolidat și juridic mult mai motivat și justificat, pretinzând, inevitabil, la toată Basarabia, iar mai apoi și la alte teritorii din proximitate.

Este cazul să înțelegem, atât la Chișinău, cât și la București, că ocupația actuală a teritoriului de drept al RM se produce utilizând metoda separatismului care reprezintă una dintre multiplele forme ale terorismului internațional căci are ca scop destabilizarea societăților și statelor și nu este în niciun caz un proces politic sănătos, care se poate finaliza cu restructurarea relațiilor internaționale într-un mod armonios și amiabil.

Consecințele geopolitice ale recunoașterii internaționale a Transnistriei pot fi foarte grave mai cu seamă pentru Republica Moldova, Ucraina și pentru România, aprofundând și mai mult criza geopolitică regională determinată de nesoluționarea problemei transnistrene. Întreaga regiune constând din Republica Moldova, Ucraina și România va înfrunta pericolul de a fi marginalizată, dacă nu chiar exclusă din procesele geopolitice integraționiste și euroatlantice, căci e imperativ să ținem cont de faptul că Federația Rusă azi este statul care sfidează cel mai mult dintre toate

regimurile antiumane ale lumii, nu doar bunul simț, normele de drept internațional, dar și pune în mare pericol existența omenirii în general, amenințând deschis Occidentul cu aplicarea armelor nucleare. În rezultatul consolidării Federației Ruse pe teritoriul transnistrean ca urmare a extinderii sale teritoriale cu acceptul Republicii Moldova, plasarea aici a armelor nucleare va deveni o prioritate imediată pentru Kremlin, concentrând astfel bazele sale militare după exemplul celor din regiunea Kaliningrad sau din Belarus, iar teritoriul Republicii Moldova se va transforma instantaneu într-o zonă gri alături de o țintă prioritară pentru armele nucleare Occidentale - regiunea Transnistria a Federației Ruse.

Referințe:

1. SPRINCEAN, S. *Securitatea umană și bioetica. Monografie*. Chișinău: F.E.P. "Tipografia Centrală". 2017, 304 p.
2. 43,000 troops killed in war with Russia, Zelensky says. 8 December 2024. Disponibil: <https://www.bbc.com/news/articles/c5yv75nydy3o> [Accesat 28.12.2024].
3. SPRINCEAN, S., SOHOŢCHI T.-S. *Human security and personal safety approaches to the contemporary East-European security challenges*. In: Розвиток політичної науки: європейські практики та
4. національні перспективи: матеріали Міжнародної XI науково-практичної конференції, Чернівці, 27 травня 2021 року. Чернівці: Технодрук, 2021. с. 149-156.
5. SPRINCEAN, S. Aspecte securitare ale procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. In: *Securitatea umană și socială în statul democratic*, 27 octombrie 2023, Chișinău. Chișinău: Tipografia „Print-Caro”, 2023, p. 25-32.
6. SPRINCEAN S. *Unele stringențe și imperative în studiile contemporane de securitate*. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. / Republica Moldova în contextul provocărilor interne și externe la adresa securității naționale (Partea a III-a). / Red. șt. Natalia Albu. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice (ÎS FEP “Tipografia Centrală”). 2019. Cap. 1, p. 5-20.
7. SPRINCEAN, S. *Importanța securității umane în optimizarea politică și bioetică a managementului crizelor globale*. În: Political Science, International Relations and Security Studies. International Conference Proceedings. The Xth Edition. [Sibiu], 27-29 May 2016, p. 461-470. ISSN 2343-7774.
8. СПРИНЧАН, С. Л. Биоэтика и публичные политики в контексте постдемократии. În: Материалы Четвертого Национального Конгресса по

- биоэтике с международным участием. 20-23 сентября 2010 года, Киев Украина. / ред. Ю.И. Кундиева [et al.]. Киев, 2010, p. 66-67.
9. SPRINCEAN, S. *Conceptual, methodological and bioethical perspectives of strengthening human security in Republic of Moldova*. În: Cross Border Journal for International Studies / Universitatea „Dunărea de Jos” Galați. Vol. 2, nr. 4, 2017, p. 81-94. (1,0 c.a.) ISSN 2537-3676.
 10. SPRINCEAN, Mariana, SPRINCEAN, Serghei, HADJIU, Svetlana, SIDORENKO, Ludmila, CALCII, Cornelia, RACOVITĂ, Stela, TIHAI, Olga, POPA, Cristina, DUMITRAȘ, Aliona, GALBUR, Viorica, ABABII, Mihaela, BALICA, Natalia, REVENCO, Ninel, GROPPA, Stanislav. *Bioethical principles in prenatal diagnostics and genetic counseling*. In: *NANO: - 2024: “Quo Vadis – Ethics of the Scientific Research”*, Ed. 3, 15-18 aprilie 2024, Chișinău. Chișinău, Republica Moldova: 2024, pp. 44-47. ISBN 978-9975-64-422-8.
 11. SPRINCEAN, S.; MITROFANOV, Gh. *Impactul asigurării securității globale asupra modernizării sociopolitice a Republicii Moldova*. În: *MOLDOSCOPIE*. Anul 25 (2021), nr. 1 (92), p. 54-59.
 12. GULCA, Ilie. *Peste 80% din exporturile Transnistriei merg în UE; România și Polonia sunt primele destinații*. 10.05.2024. Disponibil: <https://shorturl.at/j1hK4> [Accesat 28.12.2024].
 13. SPRINCEAN, S.; BECCIU, S. *Perspectiva postmodernă asupra problematicii siguranței omului în contextul provocărilor contemporane*. În: *Revista de științe politice și relații internaționale (Institutul de științe politice și relații internaționale „Ion I. C. Brătianu”)* [București], Tomul XVIII, Nr. 2, 2021, p. 91-100 (0,75 c.a.). ISSN: 1584-1723.
 14. SPRINCEAN, S.; SPRINCEAN, M. *Unele implicații bioetice ale politicilor societății civile în domeniile ingineriei genetice și geneticii medicale*. În: *Științele socio-umaniste și progresul tehnico-științific. Conferință științifică interuniversitară: Materialele comunicărilor științifice, 23 aprilie 2010*. / Col. de red.: Mihai Braga [et. al.]. Chișinău: UTM, 2010, p. 103-108.
 15. SPRINCEAN, S. *Noi riscuri și amenințări la adresa siguranței persoanei în epoca intensificării biopericolelor globale*. În: *Știința în nordul Republicii Moldova: probleme, realizări, perspective*. Conferința științifică națională cu participare internațională. Ediția a 4-a, 26-27 iunie 2020 / colegiul redacțional: Valeriu CAPCELEA (coor donator) [et al.]. Bălți: Tipogr. „Indi gou Color”, 2020, p. 372-378.
 16. SPRINCEAN, S. *Dezvoltarea umană și siguranța persoanei în contextul preocupărilor pentru securitatea umană*. In: *Studii și cercetări juridice*, Ed. 7-8. Chișinău: CEP USM, 2024, Partea 7-8, p. 231-239.
 17. SPRINCEAN, S. *Perspective de ajustare a principiilor securității umane în condițiile unui nou context geopolitic*. In: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 40-44.

18. SPRINCEAN, S. *Contribuții ale concepției securității umane la fortificarea spațiului european de securitate*. În: Materialele Conferinței științifico-practice internațională „Spațiul european de securitate: provocări, oportunități, perspective de integrare”. 11 octombrie 2019. Chișinău: Tipogr. “Print Caro”, 2019, p. 9-20.
19. SPRINCEAN, S.; COZONAC, R. *Perspective asupra securității umane și modernizării sociopolitice*. În: Conferința științifică internațională “Strategia securității Uniunii Europene în contextul metamorfozelor relațiilor internaționale” (II), 22 aprilie 2022. Culegere de articole științifice. Acad. de Administrare Publică din Republica Moldova. / comitetul științific: Oleg Balan [et al.]; colegiul redacțional: ROȘCA, L. [et al.]. Vol. 2. Chișinău: Print-Caro, 2022, p. 126-132.
20. SPRINCEAN, Serghei. *Deepening human security and industrial symbiosis in the context of the EU enlargement*. In: Industrial Symbiosis from a technical perspective: challenges and opportunities. Proceedings Book. WG1 workshop & conference, Bruxelles, September 10, 2024. Editors: Aleksandar Erceg, Josip Juraj Strossmayer, Pawel Krzeminski. Yecla, Spain: Technological Centre of Furniture and Wood of the Region of Murcia (CETEM). COST Action CA22110 Cooperation, development and cross-border transfer of Industrial Symbiosis among industry and stakeholders (LIAISE). 2024, p. 21-27.
21. SPRINCEAN, S. *Dimensiuni biopolitice ale securității umane*. Chișinău: Bio-tehdesign. 2019. 90 p. ISBN 978-9975-108-61-4.
22. SPRINCEAN, S. *Politica securității umane în Republica Moldova în contextul provocărilor și oportunităților mediului regional de securitate*. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. / red.șt. Valeriu CUȘNIR. Chișinău: Tipografia Centrală. Subcap. 5.2.2019, p. 477-497.
23. SPRINCEAN, S. *Imperativele securitare ale societății contemporane*. În: Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației / Prospects and problems of research and education integration into the European area. Conferința științifică internațională, ediția a VI-a, 6 iunie 2019. Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. Volumul VI. Partea 1, 2019, p. 29-33.
24. SPRINCEAN S. *Politici de asigurare a securității umane în condiții pandemice*. În: Top 10 probleme politice a societății în contextul pandemiei de coronavirus de tip nou. / red. șt. V. Juc. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice (F.E.-P. “Tipografia Centrală”). Subcap. 2.5. 2022, p. 179-218.
25. SPRINCEAN, S. Siguranța persoanei în contextul sistemului de asigurare a securității umane. In: *Parteneriatul Estic: spre o comunitate a democrației și prosperității*, Ed. 16, 31 martie - 1 aprilie 2023. Chișinău: „Print-Caro” SRL, 2023, 1, p. 98-105.
26. SPRINCEAN, S. *Aspecte politice și bioetice ale problematicii biosecurității*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice [Chișinău], nr. 3, 2010, p. 112-120.

27. Un tribunal din Moscova l-a condamnat la patru ani de închisoare pe Igor Strelkov-Ghirkin. Moldova 1. 25.01.2024. Disponibil: <https://shorturl.at/zOE3p> [Accesat 28.12.2024].
28. Jurnalistul rus Alexandr Nevzorov refuză toate ordinele acordate de regiunea transnistreană. MoldPres. 07.07.2016. Disponibil: <https://shorturl.at/KmEJ0> [Accesat 28.12.2024].
29. Maia Sandu: Tiraspolul a refuzat ajutorul umanitar al Chișinăului în contextul crizei energetice. NewsMaker. 30.12.2024. Disponibil: <https://shorturl.at/aabKg> [Accesat 28.12.2024].
30. SPRINCEAN, S. *The Role of Human Security in Identifying New Perspectives of Development of the Education in the Field National Security*. În: Revista „Current and Future Perspectives on Teaching and Learning”. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia. Nr. 1 (1), 2019, p. 36-43. (0,75 c.a.). ISSN 2668-6643.
31. SPRINCEAN S., SPRINCEAN M. *Unele aspecte bioetice și biopolitice ale genității medicale: diagnosticul și profilaxia malformațiilor congenitale*. În: Bioetica, Filosofia și Medicina în strategia de asigurare a securității umane. Materialele Conferinței a XIV-a Științifice Internaționale. / Red. Resp. Teodor N. Țîrdea. Chișinău: Medicina, 2009, p. 86-90.
32. SPRINCEAN, S. *Provocări contemporane la adresa securității umane și siguranței persoanei*. În: *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*, 1 decembrie 2023. Chișinău: CEP USM, 2023, Volum 1, p. 202-209.
33. SPRINCEAN, S. *Corelații ale problematicei siguranței persoanei și securității umane cu domeniul drepturilor omului*. În: *Studii și cercetări juridice* / Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice; colegiul de redacție: Valeriu Cușnir (coordonator științific) [et al.]. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). Partea a 6-a. Subcap. 7.1. 2023, p. 157-170.
34. SPRINCEAN, S. *Problematicele securității umane în contextul evoluției societății contemporane*. În: *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. / Coord. Vitalie Varzari. Cap. 4. Chișinău: Tipografia Centrală. 2016, p. 77-94.